

ODFEJKUJ.INFO
FEJKUJ

PRAWNO - GOSPODARCZY
PORTAL FACTCHECKINGOWY

Raport dla przedsiębiorców z weryfikacji fake newsów

ODFEJKUJ.INFO

Prawno - gospodarczy
portal factcheckingowy

ul. Stefana Jaracza 10/1
00-378 Warszawa

biuro@odfejkuj.info
nr tel. 605 102 307

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji
Obywatelskich na lata 2018 - 2030

 IOAC Ośrodek Analiz
Cegielskiego

Szanowni Państwo, oddajemy w Państwa ręce raport z najważniejszych naszym zdaniem informacji, które pojawiły się w naszym serwisie odfejkuj.info. Zgromadzone w raporcie artykuły to jedynie próbka naszej działalności, którą prowadzimy. Więcej materiałów znajdą Państwo na naszej stronie internetowej.

<https://www.odfejkuj.info>

KIM JESTEŚMY?

Serwis odfejkuj.info założony przez Ośrodek Analiz Cegielskiego powstał, aby weryfikować i korygować kłamstwa i manipulacje. Zalew fałszywych informacji w przestrzeni publicznej uderza w sferę gospodarczą, prawną i społeczną. Fact-checking w czasach mnożenia się kłamstw jest czynnością niezbędną, aby opinia publiczna otrzymywała wiarygodne informacje. Redakcja odfejkuj.info wychodzi temu naprzeciw, a Czytelnik na naszym portalu może zapoznać się z weryfikacją zmanipulowanych i kłamliwych informacji, przekrojowymi analizami oraz artykułami. Pandemia COVID-19 unaoczniała jak wielkim problemem jest odnawianie przez wielu „fakenews”. Obserwujemy to zwłaszcza w mediach społecznościowych. Dlatego chcemy „odfejkować” rzeczywistość.

Portal powstał przy wsparciu Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030.

"Tylko prawda jest ciekawa"

Józef Mackiewicz

Spis treści

Wstęp.....	2
Gospodarka.....	5
Prawo.....	11
Społeczeństwo.....	16

Gospodarka

NIE MOŻNA SKORYGOWAĆ NIEWYSTAWIONEJ FAKTURY

W codziennej praktyce handlowej zdarza się, że przypadkowo zostanie wystawiona faktura za transakcję, do której nie doszło. Najczęściej dzieje się to w wyniku błędu, spowodowanego nieuwagą. Czy w tej sytuacji przedsiębiorca może wystawić korektę? Niektórzy sądzą, że tak. Jest to jednak fake. Według ostatniej interpretacji Dyrektora KIS przedsiębiorca powinien anulować błędnie wystawioną fakturę.

W Polsce faktura pełni rolę podstawowego oraz najbardziej popularnego dokumentu księgującego sprzedaż. Dokumentu, który zawiera szczegółową informację na temat zrealizowanej transakcji. Jak wynika z art. 106e ustawy o VAT są to: nazwa i adres sprzedawcy oraz nabywcy z ich numerami identyfikacyjnymi, datę wystawienia dokumentu oraz datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi, napis faktura z numerem dokumentu, przedmiot transakcji, jednostkę miary i ilości sprzedanych towarów, cenę netto, wartość netto, stawkę podatku VAT, wartość brutto, sumę wartości sprzedaży netto towarów lub wykonanych usług z podziałem na poszczególne stawki podatkowe, kwotę należności ogółem wraz z należnym podatkiem wyrażoną cyframi, a także słownie. Faktura powinna być wystawiona w dwóch egzemplarzach. Pełni ona funkcje dowodową, potwierdzającą transakcję handlową dokonaną przez podatnika VAT. W związku z czym nie można wystawić faktury korygującej w przypadku, gdy do transakcji handlowej pomiędzy podmiotami też, nie doszło.

Na podstawie art. 106j ust. 1 pkt 5 ustawy z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 106 ze zm., dalej jako: VATU) w przypadku, gdy stwierdzono pomyłkę w cenie, stawce, kwocie podatku lub w jakiegokolwiek innej pozycji faktury, podatnik wystawia fakturę korygującą. Podatnicy za fakturami korygującymi jednak nie przepadają. Znacznie bardziej kusząca jest często wizja „udawania”, że błędna faktura nie istnieje. Wówczas wystarczy tylko ponownie wystawić fakturę, już z poprawnymi danymi. Proceder ten wymaga anulowania faktury pierwotnie błędnej. VATU tego nie przewiduje. Niemniej w ściśle określonych przypadkach, praktyka podatkowa jest na „tak”. Co ciekawe, czasem jednak podatnikowi wcale nie zależy na łatwiejszym wydawałoby się sposobie naprawienia swojego błędu.

Interpretacja Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 28.9.2020 r. (0114-KDIP1-3.4012.410.2020.2.JF, Legalis) przesądza, że w omawianej sytuacji nie powinno się wystawiać faktury korygującej. Fiskus zwraca uwagę, że dokonanie korekty faktury jest możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy pierwotna faktura została wprowadzona do obrotu prawnego, tzn. została przyjęta (odebrana) przez nabywcę oraz ujęta w rozliczeniach. Nie ma możliwości dokonywania korekty faktury w sytuacji, gdy pierwotna faktura została wystawiona, ale nie weszła do obrotu prawnego, bowiem nie wywołuje wówczas skutków prawnych. W takiej sytuacji nie ma podstaw do wystawienia faktury korygującej.

Jak na łamach n.ius (Legalis) zwraca uwagę doradca podatkowy Wojciech Kieszkowski: „Organy podatkowe konsekwentnie zgadzają się na możliwość anulowania faktur, które nie trafiły do obrotu gospodarczego. Omawiana interpretacja wpisuje się w ten trend. Co ważne, potwierdza też korzystne dla podatnika stanowisko, że wystawiona faktura, jakkolwiek wygenerowana i zatwierdzona, ale niewprowadzona do obrotu prawnego nie stanowi podstawy do zapłaty podatku w niej wykazanego w trybie art. 108 ust. 1 VATU. Zwraca jednak uwagę pouczający ton fiskusa. Anulowanie faktury VAT powinno być traktowane w sposób wyjątkowy i wykorzystywane tylko w przypadku zaistnienia takiej konieczności. Tym samym podatek powinien dołożyć należytej staranności przy dokumentowaniu zaistniałych zdarzeń gospodarczych. Co więcej, organ podatkowy dość drobiazgowo opisuje też sposób anulowania faktury (poprzez opatrzenie faktur odpowiednią adnotacją o przyczynie i okolicznościach anulowania i pozostawienie ich w dokumentacji podatkowej).”

Podsumowując należy dodać, że niewprowadzona do obrotu prawnego faktura nie stanowi podstawy do zapłaty podatku w niej wykazanego w trybie art. 108 ust. 1 ustawy.

„Anulowanie faktury VAT powinno być traktowane w sposób wyjątkowy i wykorzystywane tylko w przypadku zaistnienia takiej konieczności. Tym samym Wnioskodawca powinien dołożyć należytej staranności przy dokumentowaniu zaistniałych zdarzeń gospodarczych” – wynika z interpretacji Dyrektora KIS.

Przeczytaj artykuł na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/nie-mozna-skorygowac-niewystawionej-faktury/>

GOSPODARKA **UWAGA FAKE NEWS!**

**POLSKA OKRADA BUDŻET
UNII EUROPEJSKIEJ?**

TA INFORMACJA
TO FAKE NEWS

CHCESZ POZNAĆ **PRAWDĘ?**
ODWIEDŹ **ODFEJKUJ** **INFO**

CZY PRACOWNIK MA OBOWIĄZEK ZDEZYNFEKOWAĆ SWOJE MIEJSCE PRACY? A INTERESANTA?

Pracodawca ma obowiązek utrzymania w pomieszczeniu wykonania pracy czystości oraz porządku. Zadaniem pracownika jest znajomość oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ustalonego przez pracodawcę porządku pracy. W związku z tym pracownik ma w obowiązku utrzymać porządek na swoim miejscu pracy.

Podstawowe zasady BHP

Prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy stanowi jedno z podstawowych praw socjalnych człowieka. W warunkach nadwiślańskich warunki pracy są normowane przez Konstytucję RP, a konkretnie artykuł 66 ust. 1. Przepis przyznaje każdemu obywatelowi prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Zagadnienie jest uściślane w artykule 15 Kodeksu Pracy. W związku z nim pracodawca jest zobowiązany, aby zapewnić pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Warto wspomnieć, że prawo to dotyczy także osób wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy. Dotyczy to również studentów, uczniów, osób prowadzących własną działalność gospodarczą.

Natomiast z artykułu 100 §1 Kodeksu Pracy wynika, że pracownika obejmuje obowiązek wykonywania pracy sumiennie i starannie, obowiązek stosowania się do poleceń przełożonych, które dotyczą wykonywanej pracy. Zastosowanie przepisu ma miejsce przy każdej sytuacji, w której polecenia przełożonego nie są sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa, lub stosunkiem tworzonym przez umowę o pracę. Artykuł 100 §2 Kodeksu Pracy wyszczególnia takie obowiązki pracownika, jak przestrzeganie czasu pracy ustalonego w zakładzie pracy, przestrzeganie regulaminu pracy, przestrzeganie ustalonego porządku pracy, przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów przeciwpożarowych, dbanie o dobro zakładu pracy, chronienie jego mienia oraz zachowanie tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, przestrzeganie tajemnicy określonej w odrębnych przepisach, a także przestrzeganie w zakładzie pracy przyjętych zasad współżycia społecznego.

Zagadnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy odsyła nas do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Dzieje się tak, ponieważ §14 wspomnianego rozporządzenia definiuje obowiązek pracodawcy jako utrzymanie pomieszczenia pracy w czystości i porządku oraz zapewnienie ich okresowych remontów i konserwacji w celu zachowania wymagań BHP.

A co w trakcie epidemii?

Sytuacja epidemiologiczna wymaga podjęcia szczególnych środków ostrożności, wśród nich są także dodatkowe aktywności po stronie pracowników. Główny Inspektorat Sanitarny zaleca dezynfekcję lub umycie rąk zaraz po wejściu na teren zakładu pracy, przedstawia obowiązek zakładania maseczki podczas obsługi interesantów, a także konieczność dezynfekcji elementów używanych w pomieszczeniu socjalnych przed skorzystaniem z niego. Te dodatkowe obowiązki są skorelowane z podstawowymi aktywnościami prowadzonymi przez pracowników. Nie dotyczą one pozostałych pracowników, kontrahentów, czy w przypadku szkoły – uczniów.

W związku z tym pracownik nie ma obowiązku by podjąć się jakichkolwiek dodatkowych aktywności, względem innego pracownika. Mowa tutaj o na przykład wytarciu blatu czy dezynfekcji krzesła od kolegi z pracy. Oczywiście jest to legalne, a nawet wskazane. Nie jest jednak obowiązkowe. Z par. 9 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii wprost wynika, że zakłady pracy są obowiązane zapewnić zatrudnionym rękawiczki jednorazowe lub środki do dezynfekcji rąk, 1,5 m odległości między stanowiskami, względnie środki ochrony osobistej związane ze zwalczaniem epidemii.

Na łamach portalu prawo.pl mecenas Magdalena Januszewska podkreśla, że: „z wprowadzanych u pracodawców regulaminów pracy często wprost wynika obowiązek utrzymywania przez podwładnego porządku na swoim stanowisku pracy. Według niej, można uznać, że w tak nadzwyczajnej sytuacji, jaką jest epidemia COVID-19, np. zdezynfekowanie własnego biurka i krzesła dostarczonym przez pracodawcę środkiem mieści się w granicach tej dbałości. – Uzasadnione jest, aby pracodawca zatrudniający np. fryzjerkę wymagał, aby po każdym kliencie zdezynfekowała ona fotel, ale trudno sobie wyobrazić, że sędzia będzie osobiście dezynfekować ławy sądowe, a nauczyciel – wszystkie ławki i krzesła w klasie po każdej lekcji.”

Przeczytaj cały artykuł na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/czy-pracownik-ma-obowiazek-zdezynfekowac-swoje-miejsce-pracy-a-interesanta/>

POZOSTAŁE ARTYKUŁY Z DZIAŁU

POLSKA NIE SPRZEDAWAŁA AMUNICJI I BRONI BIAŁORUSI

Redaktor naczelny „Krytyki Politycznej” Sławomir Sierakowski, który relacjonował protesty na Białorusi, zamieścił na mediach społecznościowych zdjęcie łuski od naboju z napisem „Made in Poland”. W swoim wpisie zasugerował, że „Polsce grozi międzynarodowa kompromitacja”. W infosferze natychmiast pojawił się wysyp fake newsów o rzekomej sprzedaży przez Warszawę broni na Białoruś. Zarówno Ministerstwo Obrony Narodowej RP, jak i prawdopodobny producent amunicji, prywatna firma FAM Pionki, zaprzeczyły informacji o eksporcie broni i nabojów do Mińska. W Polsce użyto też zdjęcia z demonstracji na Białorusi sugerując, że to rzekomo relacja z Warszawy.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/polska-nie-sprzedawala-amunicji-i-broni-bialorusi/>

ENERGIA JĄDROWA JEST NIEBEZPIECZNA? TO FAKENEWS

Energetyka jest jedną z tych dziedzin gospodarki, które wzbudzają największe emocje. Szczególne miejsce wśród nich zajmuje energetyka jądrowa. Co rusz, pojawiają się głośne tytuły, krzyczące o niebezpieczeństwie, drożyznie oraz nieefektywności związanej z energetyką jądrową. Za elektrowniami jądrowymi ciągnie się także widmo awarii z Czarnobyla, wypadku z Fukushima oraz wykorzystania broni atomowej. W tym artykule odczarujemy ciemne widmo unoszące się nad energetyką jądrową.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/energia-jadrowa-jest-niebezpieczna-to-fakenews/>

RZĄD NIE WPROWADZA OGRANICZENIA SPRZEDAŻY ALKOHOLU

Rosnąca w ostatnich tygodniach krzywa zakażeń na koronawirusa, a także doniesienia dotyczące nowych, rządowych pomysłów na walkę z epidemią skutkują pojawieniem się wielu plotek oraz fakenews'ów. Jednym z cieszących się szczególną popularnością, a jednocześnie powielanym przez wiele pozytywnych portali informacyjnych był fakenew's dotyczący ograniczeń w sprzedaży alkoholu.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/rzad-nie-wprowadza-ograniczenia-sprzedazy-alkoholu/>

Prawo

CZY KONFERENCJE ONLINE W STREFACH CZERWONYCH SĄ NIELEGALNE?

Przez media przetoczył się szereg nagłówków informujących, że w strefach czerwonych nie można organizować żadnych konferencji. Także konferencji online. To fakenews, konferencje zdalne jak najbardziej mogą się odbywać na terenie całego państwa.

Gdy Kancelaria Prezesa Rady Ministrów informowała w połowie października o podziela całego państwa na strefy żółte oraz strefy czerwone w mediach zawrzało. Jednym z powodów poruszenia był potencjalny zakaz organizacji konferencji w formie fizycznej w strefach żółtych, a zakaz ogólnie organizacji konferencji w strefach czerwonych. Razem z późniejszym ogłoszeniem całej Rzeczypospolitej strefą czerwoną, wiele portali powieliło informację, że rząd zakazuje organizacji zdalnych konferencji.

Treści pisane przez dziennikarzy mają jednak swoje uzasadnienie. W ramach pośpiesznie prowadzonych prac legislacyjnych doszło do pewnego błędu. O ile bowiem w przypadku podobnych imprez w strefie żółtej znalazł się odpowiedni zapis, wyłączający z obostrzeń użycie środków “bezpośredniego porozumiewania się na odległość”, tak w przypadku czerwonych, takiego zapisu nie ma. Ministerstwo Zdrowia już zapowiedziało, że konferencje online można organizować także w czerwonych strefach, a niejasności interpretacyjne będą doprecyzowane w najbliższych dniach.

Na terenie stref czerwonych od 8 sierpnia 2020 r., zgodnie z § 26 rozporządzenia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń w związku z wystąpieniem stanu epidemii, obowiązuje zakaz organizowania targów, wystaw, kongresów oraz konferencji (PKD 82.30.Z).

Pomiędzy dniem 8 sierpnia, a 16 października 2020 r. na obszarze strefy żółtej organizacja imprez tego typu była dozwolona (z ograniczeniem 4 osób na 1m², a uczestnicy przestrzegali reżimu sanitarnego w postaci zakrywania ust oraz nosów). Działo się to na podstawie § 27 oraz § 30 poprzednio obowiązującego rozporządzenia.

Jak już sprecyzowało Ministerstwo Zdrowia, od dnia 17 października 2020, w strefie żółtej oraz strefie czerwonej organizacja targów, wystaw, kongresów oraz konferencji jest dopuszczalna tylko pod warunkiem realizowania ich za pomocą środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Przeczytaj artykuł na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/czy-konferencje-online-w-strefach-czerwonych-sa-nielegalne/>

UWAGA FAKE NEWS!

PRAWO

TWIERDZENIE, ŻE...

**WYPOWIEDZENIE KONWENCJI
STAMBULSKIEJ ZALEGALIZUJE
PRZEMOC DOMOWĄ.**

TO FAKE NEWS

CHCESZ POZNAĆ PRAWDĘ?

**ODWIEDŹ [ODFEJKU.INFO](#)
FEJKUJ**

FARMACEUTA BĘDZIE MÓGŁ ODMÓWIĆ SPRZEDAŻY PREZERWATYW? – TO FAKENEWS

W ostatnim czasie z niesamowitą prędkością rozprzestrzenił się w Internecie fakenews, dotyczący nowelizacji ustawy o zawodzie farmaceuty. Według głośniejszych doniesień medialnych nowelizacja miałaby wprowadzić klauzule sumienia do aptek. To miałoby skutkować ewentualną odmową sprzedaży środków antykoncepcyjnych przez aptekarza. Te doniesienia nie są prawdą. W tekście nowelizacji nie ma mowy o jakiegokolwiek klauzuli sumienia dla farmaceuty.

W ostatnim czasie niesamowitą popularnością w sieci cieszył się faknews, insynuujący, że w czwartkowej nowelizacji ustawy o zawodzie farmaceuty przyjęto klauzulę sumienia dla aptekarza, która miałaby przejawiać się w możliwości odmowy sprzedaży prezerwatyw. Źródłem niniejszego fakenews'a jest artykuł opublikowany w internetowej Polityce. Portal wskazywał, że nowelizacja ustawy o zawodzie farmaceuty, zawiera wspomnianą wcześniej klauzulę, która, jeżeli wejdzie w życie, to farmaceuta będzie mógł odmówić sprzedaży środków regulacji poczęć, czyli całej antykoncepcji barierowej (prezerwatyw, plastrów, kapturków, wkładek wewnątrzmacicznych). Temat został natychmiast podchwycony przez influencerów. Zwłaszcza tych obecnych na Instagramie oraz Tik-Toku. Niektóre społeczności (jak na przykład środowisko skupione wokół Grupy Stonewall) zaczęły się organizować w celu wszczęcia tak popularnych w ostatnim czasie protestów, wymierzonych w nieistniejącą klauzulę.

Na Twitterze sprawę skomentował Marek Tomków, wiceprezes Naczelnej Rady Aptekarskiej słowami: „Głupszej rzeczy, niż informacja, że Farmaceuta będzie mógł odmówić wydania prezerwatywy na podstawie Ustawy o zawodzie farmaceuty, dzisiaj nie przeczytacie”

Do trwającego zamętu informacyjnego oficjalnie ustosunkowała się Naczelna Izba Aptekarska: „Prawo odmowy wydania z apteki określonych produktów leczniczych, ściśle reguluje art. 96 ust. 5 ustawy Prawo farmaceutyczne, które jednoznacznie wskazuje na przesłanki jakie mogą kierować farmaceutą lub technikiem farmaceutycznym podczas podejmowania decyzji o odmowie. Należą do nich m.in. sytuacje, w których wydanie produktu może skutkować zagrożeniem zdrowia lub życia pacjenta lub gdy istnieje podejrzenie o zastosowaniu danego preparatu leczniczego w celach pozamedycznych (np. odurzenie pseudoefedryną)”. W dalszej części tekstu Naczelna Izba Aptekarska wyjaśnia, że projekt nowelizacji ustawy o zawodzie farmaceuty, nad którym obecnie trwają prace parlamentarne, rozszerza prawo do odmowy wydania produktu o wyroby medyczne. Dotyczy to wyłącznie szczególnych przypadkach, w których wyroby medyczne mogą być użyte w celach pozamedycznych. „Omawiany projekt ustawy nie zawiera przepisów związanych z tzw. klauzulą sumienia, od wielu lat obowiązującą choćby w ustawie o zawodzie lekarza i lekarza dentyści. Przypisywanie obecnie procedowanym przepisom podobnych rozwiązań jest manipulacją i próbą dyskredytacji projektu ustawy. Zwracamy się więc z prośbą o zaprzestanie publikowania nieprawdziwych i niesprawdzonych informacji.” – kontynuuje Naczelna Izba Aptekarska.

Stanowiska prezentowane przez przedstawicieli Naczelnej Rady Aptekarskiej oraz Naczelnej Izby Aptekarskiej zostały potwierdzone przez Macieja Miłkowskiego, czyli wiceministra zdrowia odpowiedzialnego za nowelizację ustawy o zawodzie farmaceuty.

Przeczytaj artykuł na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/farmaceuta-bedzie-mogl-odmowic-sprzedazy-prezerwatyw-to-fakenews/>

POZOSTAŁE ARTYKUŁY Z DZIAŁU

BLOGGER BEZ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA KOMENTARZE? – TO FAKE NEWS

Do niedawna kwestia odpowiedzialności prawnej twórców internetowych za komentarze internautów pozostawała sprawą niepewną. Jako że to zagadnienie w sposób bezpośredni łączy się z wolnością słowa, a jednocześnie dotyczy coraz bardziej popularnej działalności internetowej, temat pozostawał jeszcze bardziej gorący. Do pewnego przełomu doszło niedawno dzięki stanowisku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. ETPCz zajął się sprawą polskiego blogera. Jak jednak często bywa w prawie, nic nie pozostaje białe czarne. W niniejszym artykule zachęcam do zaznajomienia się z niuansami odpowiedzialności twórców internetowych, za aktywności komentatorów.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/blogger-bez-odpowiedzialnosci-za-slowa-to-fake-news/>

KOLEJNY FAKENEWS DOTYCZĄCY ORZECZENIA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Korzystając z ogólnego wzmożenia społecznego związanego z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, portal Najwyższy Czas! opublikował artykuł, który sugeruje nieważność orzeczenia. Według autorów artykułu miałyby to wynikać z postawy Krystyny Pawłowicz. Jest to jednak fakenews.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/kolejny-fakenews-dotyczacy-orzeczenia-trybunalu-konstytucyjnego/>

PIERWSZY KURZ OPADŁ – O CO CHODZI Z ORZECZENIEM TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO?

Na emocjach wywołanych orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego żeruje wiele fakenewsów. Jeden z nich, szczególnie widoczny w trakcie protestów, insynuuje jakoby orzeczenie TK zdelegalizowało w Polsce zabieg aborcji. Oczywiście nie jest to prawdą, ponieważ istnieją jeszcze dwie przesłanki uchylające konstytucyjną ochronę życia dziecka.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/pierwszy-kurz-opadl-o-co-chodzi-z-orzeczeniem-trybunalu-konstytucyjnego/>

Spółeczeństwo

BOTY I ROBOTY W SŁUŻBIE FAKE NEWSA, CZYLI JAK SZTUCZNA INTELIGENCJA ZDOMINOWAŁA KŁAMSTWA O COVID-19

Nie zawsze ludzie tworzą fake newsy. Naukowcy z amerykańskiego Carnegie Mellon University twierdzą, że prawie połowa aktywności w Sieci dotyczących kolportowania kłamstw na temat pandemii koronawirusa pochodzi od sztucznego ruchu botów. Choć świadomość społeczna problemu tzw. farm trolli jest duża to większość z nas wyobraża sobie, iż za treścią stoi człowiek a rolą specjalnych oprogramowań lub bazy kont jest zwielenokrotnienie jego fake-przekazu. Okazuje się, iż rola człowieka może sprowadzać się tylko do wpisywania kluczowych fraz do generatora fake newsów, a resztę robi samoucząca się maszyna. Tak powstają tysiące kłamstw w Internecie.

W kwietniu dostępny dla Internautów był program, który zelektryzował opinię publiczną. Inżynierowie zajmujący się Sztuczną Inteligencją (AI) oraz uczącymi się maszynami opracowywali oprogramowanie do generacji „wypowiedzi”. Program potrafi generować hiperrealistyczne kilkuakapitowe wypowiedzi w języku angielskim, a za jego tworzenia odpowiada ceniona firma powiązana wcześniej ze znanym miliarderem. Program „uczył się” z miliona wpisów zamieszczonych w Internecie. Kiedyś poziom kreacji „wypowiedzi” przez Sztuczną Inteligencję wywoływał śmiech, dzisiaj trudno go odróżnić od wpisów „żywego człowieka”. Koronnym dowodem była wspomniana inicjatywa. Co ciekawe, dochodzi do takich paradoksów, że prawdziwy użytkownik i jego hejt ze względu na wulgarną formę jest mniej opiniotwórczy dla użytkowników Internetu niż „dzieło” sztucznych generatorów wypowiedzi. Prace nad AI są zaawansowane, a na Zachodzie ważnym tematem dyskusji jest na ile bezduszny algorytm zastąpi dziennikarzy. Już dzisiaj znane agencje prasowe i ośrodki medialne automatyzują proces tworzenia depesz czy raportów. W projekcie Reporters and Data and Robots dziennikarze zajmują się tylko researchem a artykuły dla lokalnej prasy piszą... roboty.

Amerykańscy naukowcy zbadali 200 milionów tweetów publikowanych od stycznia 2020 roku, dotyczących tematyki COVID-19. Prawie połowa kont wskazywała, że raczej mamy do czynienia z botem. To nie wszystko, ten „sztuczny ruch” przekazał w eter 100 różnych kłamliwych narracji. Niestety, może to się skończyć dla odbiorców także śmiercią. Naukowcy z medycznego periodyku „American Journal of Tropical Medicine and Hygiene” wyliczyli, że fałszywe komunikaty dotyczące koronawirusa przyczyniły się do śmierci 800 osób, a ponad 5 tysięcy trafiła do szpitala. Głównie stali się ofiarami fake-wskazówek i spożywali metanol albo niebezpieczne środki chemiczne.

Przeczytaj cały artykuł na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/boty-i-roboty-w-sluzbie-fake-newsa-czyli-jak-sztuczna-inteligencja-zdominowala-klamstwa-o-covid-19/>

UWAGA FAKE NEWS! **TWIERDZENIE, ŻE...**

**BRANIE UDZIAŁU
W PROTESTACH PROABORCZYJNYCH
NIE POWODUJE ZAGROZENIA
ZAKAZANIEM KORONAWIRUSEM**

TO FAKE NEWS

ZDROWIE

CHCESZ POZNAĆ **PRAWDĘ?**
ODWIEDŹ **ODFEJKU** **INFO**

JAK USTRZEC SIĘ FAKE NEWSÓW? NOWY PORADNIK I FILM EDUKACYJNY

„Sposób na dezinformację” to nowy projekt edukacyjny Ośrodka Analiz Cegielskiego. Dzięki zajęciom prowadzonym wspólnie z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz materiałom edukacyjnym projekt dąży do budowania świadomości młodych ludzi w zakresie dezinformacyjnego zagrożenia. Poradnik oraz film edukacyjny to nowe materiały szkoleniowe zawierające zbiór najważniejszych informacji w tym zakresie.

Projekt wpisuje się w szereg inicjatyw realizowanych przez Ośrodek Analiz Cegielskiego, zorientowanych na przeciwdziałanie fake newsom. W ostatnim czasie Ośrodek przygotował poradnik, którego celem jest edukowanie w zakresie tego, czym jest dezinformacja, jakie są jej historyczne źródła oraz polityczny wymiar oddziaływania, a także jakie są dezinformacyjne metody działania oraz jak można się przed nimi ochronić.

Z treścią poradnika i filmu można zapoznać się tutaj:

<https://www.facebook.com/2153593771626012/posts/2783372581981458/>

Autorzy poradnika wskazują, że każdego dnia jesteśmy zasypywani ogromną ilością informacji. Podstawowe zagrożenie, jakie wiąże się z tą sytuacją to, że stajemy się potencjalnym celem dezinformacji. W szybkim tempie medialnego przekazu łatwo zatracić zdolność rozróżniania prawdy od fake newsów i manipulacji. Techniki informacyjnej manipulacji, mimo iż znane od starożytności przybierają coraz bardziej metodyczne i zorganizowane formy, nie kończą się na komunizmie, który był dla nich okresem prawdziwego rozkwitu. Sprzyja temu z pewnością rozwój nowych technologii, które ułatwiają szybkie rozprzestrzenianie się fake newsów. Grupą społeczną, szczególnie narażoną na dezinformacyjne ataki są ludzie młodzi. To oni są najczęstszymi użytkownikami mediów społecznościowych oraz beneficjentami technologicznych innowacji. Jednocześnie nie posiadają jeszcze niezbędnego dla weryfikacji informacyjnej doświadczenia.

Audiowizualnym korelatem poradnika jest film promujący akcję. Ukazuje on podstawy działania kampanii dezinformacyjnych oraz wskazuje „antyfakenewsowom” profilaktykę.

Film ukazuje schematy kampanii dezinformacyjnych, począwszy od określenia środowiska, będącego celem manipulacji, przez wprowadzanie fake newsa do obiegu, a następnie jego rozpowszechnianie, po wygaszanie pierwotnych źródeł informacji i dalsze propagowanie fałszu. Autorzy filmu wskazują, że mimo iż nie można skutecznie uodpornić się na dezinformację, można jednak w pewnym stopniu zminimalizować ryzyko poprzez odpowiednie korzystanie z mediów.

Projekt wraz z nowymi materiałami edukacyjnymi z pewnością posłuży odpowiedzi na pytania: jak poszukiwać i znaleźć wartościowe informacje? Jak nie dać się zmanipulować? Jak odróżnić prawdziwe informacje od fake newsów? Zamiarem organizatorów jest, by dzięki wykorzystaniu udostępnionych materiałów wykształcić w młodzieży zdolność samodzielnego osądu i właściwej oceny informacji, którymi są nieustannie zasypywani. Nowe materiały szkoleniowe z pewnością pomogą realizacji tego celu.

Przeczytaj cały artykuł na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/jak-ustrzec-sie-fake-newsow-nowy-poradnik-i-film-edukacyjny/>

POZOSTAŁE ARTYKUŁY Z DZIAŁU

LECZENIE KORONAWIRUSA W CIENIU CLICKBAITÓW

Portal o2 będący częścią Grupy Wirtualnej Polski swoim clickbait’owym tytułem szerzy fakenews’a dotyczącego nieskuteczności leczenia pacjentów z koronawirusem osoczem ozdrowieńców. Nawet jeżeli poprzez kolejne badania przeprowadzane na większej próbie pacjentów dojdzie do potwierdzenia wniosków zawartych w artykule, to mówią one o organicznej skuteczności metody leczenia osoczem ozdrowieńców, a nie o braku efektów. Ostro brzmiący tytuł jest nieuprawniony i wprowadzający w błąd.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/leczenie-koronawirusa-w-cieniu-clickbaitow/>

FAKENEWS WYMIERZONY W OKNO ŻYCIA CARITAS

W związku z budzącym wielkie emocje orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w przestrzeni internetowej celem dezinformacji pojawiły się fotomontaże. Dokładnie taka sytuacja ma miejsce w przypadku ponad 3 800 razy udostępnianej na Facebooku grafiki, pokazującej Okno Życia Caritasu z szyldem: „Nie przyjmujemy noworodków z wadami genetycznymi!!!”.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/fakenews-wymierzony-w-okno-zycia-caritas/>

PROTESTY STRAJKU KOBIET NIEGROŹNE EPIDEMIOLOGICZNIE? TO FAKE NEWS

Protestujący przeciw wyrokowi Trybunału Konstytucyjnego mężczyzna pobił księdza i pojawił się na manifestacji świadomy swojego chorowania na COVID-19. Mężczyzna został zatrzymany w czwartek. Prokuratura Okręgowa w Szczecinie postawiła mu zarzuty. Ponadto dr nauk medycznych Paweł Rajewski informuje o skutkach niezachowywania dystansu przez protestujących, a poseł Katarzyna Lubnauer o problemie dużych skupisk w tramwajach.

Przeczytaj więcej na naszej stronie: <https://odfejkuj.info/protesty-strajku-kobiet-niegrozne-epidemiologicznie-to-fake-news/>

ODFEJKUJ.INFO

ODFEJKUJ

ODFEJKUJ.INFO

Prawno - gospodarczy
portal factcheckingowy

ul. Stefana Jaracza 10/1
00-378 Warszawa

biuro@odfejkuj.info
nr tel. 605 102 307

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji
Obywatelskich na lata 2018 - 2030

IOAC Ośrodek Analiz
Cegielskiego

